

Kaupunginjohtajan talousohjelman esitys

Kaupunginhallitus 25.10.2021

Järvenpää

Sitovat tavoitteet

- Nelivuotinen nettositovuus (toimintakatteen summa vuosina 2022-25)
 - Yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrärahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina.
 - Jos tilivuoden määräraha ei riitä, toimielimen tulee tehdä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan pienentämällä tulevien vuosien määrärahoja.
 - Määrärahojen käytön alittuessa toimielimen tulee tilinpäätöksen valmistuttua tehdä esitys määrärahan siirrosta, jos se haluaa määrärahan käyttöönsä ohjelmakauden seuraaville vuosille.
 - Käyttöomaisuuden myyntivoittojen tuloylitysten osalta siirtomäärärahaa voidaan esittää kohdennettavaksi myös uudisalueiden kunnallisteknisten investointien toteuttamiseen.
- Valtuusto päättää toimintakatteesta sekä sitovista toiminnallisista tavoitteista erikseen jokaiselle sitovuustasolle
- Kaupunginvaltuuston päättämät sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi myönnetyt määrarahat ovat muutettavissa vain valtuuston päätöksellä
 - Osana talouden tasapainotusta ollaan toteuttamassa konsernin kaikkia hallintotehtäviä koskevaa sopeutusohjelmaa. *Työnjaon muutosten seurauksena tarvittavista määrärahasiirroista palvelualueiden välillä päättää kaupunginjohtaja.*
 - Vuoden aikana käynnistetään vaiheittainen muutos, jossa yhteisöjen tilavuokrissa siirrytään malliin, jossa vuokralainen maksaa tiloista markkinavuokraa ja Hyvinvoinnin palvelualue myöntää yhteisölle hakemuksen perusteella vuokra-avusta. Malli on kaupungille kustannusneutraali. *Muutosten seurauksena tarvittavista määrärahamuutoksista, joilla ei ole toimintakatevaikutusta, palvelualueiden ja tilaomistuksen välillä päättää kaupunginjohtaja.*

Sitovuustasot ja muutokset rakenteisiin

Vuosien 2022-25 valtuustoon nähden sitovina tasoina (vastuutoimielin suluissa) ovat:

- Konsernipalvelut (kaupunginhallitus)
- Pelastustoimi (kaupunginhallitus, vain vuoden 2022)
- Tilaomistus (kaupunginhallitus)
- Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (kaupunginhallitus, vain vuoden 2022)
- Kaupunkikehitys (kaupunkikehityslautakunta)
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset (kaupunkikehityslautakunta)
- Opetus ja kasvatus (opetus- ja kasvatustalautakunta)
- Kotikuntakorvaukset (opetus- ja kasvatustalautakunta)
- Hyvinvointi (hyvinvointilautakunta)
- Työmarkkinatuen kuntaosuus (hyvinvointilautakunta)
- Järvenpään Vesi – liikelaitos (Johtokunta)

2023 maakuntauudistuksen myötä poistuu

- Keusoten ja Pelastustoimen sitovuustasot
- Kuraattori ja psykologipalvelut (osa Opkaa) ja
- osa verotuskustannuksista (osa Konpaa)

Uudet sitovuustasot

- kotikuntakorvaukset erotettu opetuksesta ja
- kasvatuksesta työmarkkinatuen kuntaosuus erotettu hyvinvoinnista

Taloussuunnitelmaesityksen pääkohdat

- Maakuntauudistus → luvut 2023 alkaen poikkeuksellisen epävarmoja → **Pääpaino on vuodessa 2022**
 - kaupungin tase pidetty ylijäämäisenä koko talousohjelmakauden ajan ilman veronkorotusta.
 - pitäydytty muiden kuin pakottavien menolisäysten tekemisestä, koska vuosien 2023-25 tulorahoituksesta ei toistaiseksi ole varmuutta
- Talousohjelmassa
 - Maakuntauudistus ja sen vaikutus talouteen huomioitu vuodesta 2023 alkaen tämänhetkisin laskentatiedoin.
 - Ei veroperustemuutoksia.
Huom! Nyt tehtävä veropäätös lukitsee myös vuoden 2023 veroprosenttien maksimitason.
 - Sisällä aiemmin päätetyt vuosien 2020-23 sopeutustavoitteet, ja vuosille 2024-25 asetettu 3Me lisäsopeutusvaade vuosittaisesta toimintakatteesta.
 - Maanmyyntipotentialista maanmyyntivoittoina huomioitu vuosittain 80 %.
 - Investointiohjelmaesityksen mukaiset investoinnit, ja niiden aiheuttamat poistot.

Kj- esitys

Tuloslaskelma

Huom!

- Vuosien 2023-25 kehyslukujen luotettavuus on tavanomaista kehysvalmistelua heikompi

- Tämän hetkisten tietojen valossa maakuntauudistuksen seurauksena tulos on 2024-25 ylijäämäinen, mutta ilman 24-25 3Me lisäsopeutusta jäätäisiin alijäämäiseksi 2025

- Talousohjelmakaudella 2022-25 tulos on yhteensä **15,9 Me** positiivinen

Tuloslaskelma	TP 2020	TPE 2021	Kehys 2022	2023	2024	2025
TOIMINTATUOTOT	57 302	58 884	54 967	59 186	59 350	59 217
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 387	1 486	1 559	1 558	1 558	1 558
TOIMINTAKULUT	(288 842)	(298 633)	(298 733)	(145 079)	(147 627)	(148 978)
TOIMINTAKATE	(230 152)	(238 264)	(242 207)	(84 335)	(86 719)	(88 204)
TOIMINTAKATE ILMAN MYYNTIVOITTOJA	(239 871)	(246 275)	(246 762)	(91 345)	(93 986)	(94 847)
<i>%- muutos</i>	6,01 %	2,67 %	0,20 %	(62,98 %)	2,89 %	0,92 %
VEROTULOT	201 451	214 316	223 953	113 367	107 020	105 288
Tulovero	182 979	191 915	202 532	92 817	86 257	84 146
Kiinteistövero	13 798	16 343	16 976	17 280	17 530	17 770
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 673	6 058	4 446	3 270	3 232	3 372
VALTIONOSUUDET	50 715	39 859	43 668	11 236	12 810	16 388
RAHOITUSTUOTOT	402	268	(581)	(1 389)	(1 715)	(2 217)
Korkotuotot	221	222	202	202	202	202
Muut rahoitustuotot	849	2 221	1 991	1 674	1 674	1 674
Korkokulut	(392)	(517)	(1 267)	(1 758)	(2 084)	(2 586)
Muut rahoituskulut	(275)	(1 658)	(1 507)	(1 507)	(1 507)	(1 507)
VUOSIKATE	22 415	16 179	24 834	38 879	31 396	31 255
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	(21 477)	(22 429)	(24 892)	(27 876)	(28 060)	(29 624)
Suunnitelman mukaiset poistot	(19 996)	(21 287)	(23 795)	(26 040)	(28 060)	(29 615)
Alaskirjaukset	(1 481)	(1 142)	(1 097)	(1 836)	-	(9)
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	-	-	-	-	-	-
TILIKAUDEN TULOS	938	(6 250)	(58)	11 003	3 336	1 631
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	133	118	-	-	-	-
Poistoeron muutos	133	118	-	-	-	-
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 071	(6 132)	(58)	11 003	3 336	1 631

Kj esitys - Verotuloennuste KL 9/2021

vertailu hyväksytyyn kehyslaskelmaan

Yhteenveto 9/2021								Kehys TA 2022					Ero					Yht
TILIVUOSI	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**	2022-25
Verolaji																		
Kunnallisvero	174 569	182 979	191 915	202 532	92 817	86 257	84 146	191 408	199 282	88 001	82 379	84 003	507	3 250	4 816	3 878	143	12 087
<i>Muutos %</i>	3,4	4,8	4,9	5,5	-54,2	-7,1	-2,4		4,1	-55,8	-6,4	2,0						
Yhteisövero	4 677	4 673	6 058	4 446	3 270	3 232	3 372	5 236	4 604	3 282	3 169	3 124	822	-158	-12	64	248	141
<i>Muutos %</i>	-10,0	-0,1	29,6	-26,6	-26,4	-1,2	4,3		-12,1	-28,7	-3,4	-1,4						
Kiinteistövero	14 596	13 798	16 343	16 976	17 280	17 530	17 770	17 153	17 142	17 450	17 702	17 945	-810	-167	-170	-172	-175	-683
<i>Muutos %</i>	5,9	-5,5	18,4	3,9	1,8	1,4	1,4		-0,1	1,8	1,4	1,4						
VEROTULO KIRJATTAVA	193 842	201 451	214 316	223 953	113 367	107 020	105 288	213 796	221 029	108 733	103 251	105 072	519	2 925	4 635	3 769	216	11 545
<i>Muutos %</i>	3,2	3,9	6,4	4,5	-49,4	-5,6	-1,6		3,4	-50,8	-5,0	1,8						

- Verotulot putoaa maakuntaudistuksen seurauksena, uusi kasvu alkaa 2026
 - Kunnallisverotuloista 12,39%-yksikköä leikataan 2023 alkaen, kunnallisverotuloista putoaa 54%. Kertymäviiveestä johtuen taso on laskeva koko talousohjelmakauden.
 - Yhteisöverotulojen taso putoaa 2022, kun väliaikainen 10%-yksikön kuntaosuuden korotus poistuu. Yhteisöverotuloista leikataan kolmannes 2023 maakunnalle.
 - Kiinteistöverotuloissa kertymäviive pudottaa tasoa 2020 ja 2021, 2020 poikkeuksen jälkeen kasvussa
- **Huom!**
 - 2023 12,39 %-yksikön veroleikkaus on oletettavasti alimitoitettu (koska VM:n laskennan pohjana käytetyt menot < toteuma!)

KJ esitys - Valtionosuusennuste VM 18.10.2021

vertailu hyväksytyyn kehyslaskelmaan

VOS 1000 €	TP 2020	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Yht. 22-25
Valtionosuudet	50 715	39 859	43 668	11 236	12 810	16 388	84 103
Muutos-%		-21,4 %	9,6 %	-74,3 %	14,0 %	27,9 %	

VOS Kehys 1000 €	TP 2020	MTA 2021	Kehys 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Yht. 22-25
Valtionosuudet	50 715	39 859	43 236	7 451	9 109	12 554	72 350
Muutos-%		-21,4 %	8,5 %	-82,8 %	22,3 %	37,8 %	
Muutos 1000 €	0	0	433	3 785	3 701	3 834	11 753

- VM 18.10.2021: Valtiovarainministeriö on havainnut virheen vuosia 2022–2025 koskevassa julkisen talouden suunnitelmassa. **Korjauksen vuoksi peruspalvelujen valtionosuuksien yhteismäärä on vuodesta 2023 lähtien noin 340 miljoonaa euroa suurempi kuin aiemmin julkistetuissa laskelmissa. Kuntakohtainen vaikutus on kaikille kunnille yhtä suuri eli valtionosuus kasvaa noin 62 euroa asukasta kohden vuodesta 2023 lähtien.**

Muutokset kehityksen verorahoitukseen ja sote/maakuntaeriin

Muutokset kehikseen muut	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Yht. 22-25
9/2021 Kunnallisveroennuste	6 291	3 250	4 816	3 878	143	12 087
9/2021 Yhteisöveroennuste	851	-158	-12	64	248	141
9/2021 Kiinteistöveroennuste	-1 905	-167	-170	-172	-175	-683
VOS ennakkollinen 2022 (10/2021)		433				433
VMn VOS-laskelmavirheen oikaisu			3 785	3 701	3 834	11 320
HUS peruspääoman korko 2023->			-317	-317	-317	-952
Keusote TA-esitys		-2 900				-2 900
Sote riskivaraus 4Me --> 3Me (2022)		-3 000				-3 000
Muut muutokset yhteensä	5 237	-2 542	8 102	7 153	3 733	22 346

Muutokset oman toiminnan toimintakatteisiin (punaisella muuttuneet arvot suhteessa kehykseen)

Muutokset kehykseen oman toimintaan	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Yht. 22-25
Työmarkkintuen kuntaosuus (900te --> 1Me)		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-4 000
Kotikuntakorvaukset	-612	-1 177	-1 177	-1 177	-1 177	-4 706
Oppivelvollisuuden laajentaminen	-157	-424	-563	-697	-697	-2 381
Vakan henkilöstömitoitusmuutos		-90	-90	-90	-90	-360
Ateriapalvelujen ostot ja toimittajahallinta		-600	-600	-600	-600	-2 400
Rakennusvalvonnan laajennus		-30	-30	-30	-30	-120
ICT palvelujen laajennus		-200	-400	-400	-400	-1 400
Vaalit 2024				57		57
HSL siirtyminen		1 500	1 500	-3 300	-3 300	-3 600
Elme korjaus		699	309	309	309	1 625
Hyvo budjetointivirheen korjaus	-367	-739	-600	-600	-600	-2 539
Verotuskustannusten muutos		90	57	57	57	261
Sivukulujen kasvu		-300	-267	-270	-272	-1 109
Hyvon liikkumavaratoimenpidetavoitteet		-275				-275
Koronan jälkihoito - kulttuuri/yhteisöt		-500				-500
Vakan tuen laajennus 8/22-->		-50	-121	-121	-121	-414
Maankäyttökorvaukset 2023			-1 500			
KOM myyntivoitot		124	125	127	128	504
KOM kulut		-124	-125	-127	-128	-504
Muutokset yhteensä	-1 136	-3 096	-4 482	-7 862	-7 921	-23 361

Mahdollisia tulevia lisämuutostarpeita (ei huomioitu Kj:n esityksessä)

- Mahdolliset lisämäärärahatarpeet laki/tehtävä yms. muutoksista
 - maakuntavaalien järjestäminen keväällä 2022 → oletus valtio kompensoi täysimääräisesti
 - Villa Kokkosen toiminta jatkossa (selvitys syksyllä 2021) → **TA-muutosesityksenä**
 - palkkaratkaisut 2022 → **TA-muutosesityksenä**
 - tiedonhallintalain vaatimukset 2023
 - varhaiskasvatushenkilöstön siirtyminen OVTESin piiriin 2023
 - kiinteistöverouudistus 2023 → siirtynee vuodelle 2024
 - työllistämispalvelujen siirto kunnille 2024 aikana
 - Vuoden 2023 tarkentuvat valtionosuuslaskelmat / maakuntauudistuksen vaikutukset
- **Täsmennetään kaupungin oman päätöksenteon ja lakivalmistelun edetessä tarvittaessa talousarviomuutoksin ja/tai osana seuraavaa talousarviokierrosta ja strategiapäivitystä**

Omien toimintojen toimintakatetarkastelut

Kaupunkiin jäävät toiminnot	TP 2020	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Yht. 22-25
Toimintatuotot	57 192	58 844	54 927	59 186	59 350	59 217	232 679
Valmistus omaan käyttöön	1 327	1 452	1 559	1 558	1 558	1 558	6 233
Toimintakulut	-133 772	-143 239	-140 817	-140 948	-143 495	-144 845	-570 105
Toimintakate	-75 253	-82 944	-84 331	-80 204	-82 587	-84 070	-331 193
<i>muutos-%</i>		10,2%	1,7%	-4,9%	3,0%	1,8%	
Käyttöomaisuuden (Kom) myyntivoitot	9 718	8 011	4 555	7 011	7 267	6 643	25 476
Toimintakate ilman Kom myyntivottoja	-84 972	-90 955	-88 886	-87 215	-89 854	-90 713	-356 668
<i>muutos-%</i>		7,0%	-2,3%	-1,9%	3,0%	1,0%	

- Kuntaan jäävän toiminnan toimintakate kasvaa 2021 poikkeuksellisen paljon!
 - 2020 merkittävä sopeutus (lähtötaso matalalla)
 - 2021 menot kasvaneet koronan seurauksena & ei toimintojen alasajoa
- Talousohjelmakaudella kasvu on hyvin maltillista, 2022-25 keskimäärin 0,4%
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot tasoittaa edelleen tilannetta
 - vuoden 2025 toimintakate on jopa aavistuksen matalampi kuin vuoden 2021 tilinpäätösennuste

Investoinnit

- Nettoinvestoinnit yhteensä 2022-25 198Me
→ 41-66 Me/talousohjelmavuosi
- Poistonalaiset investoinnit
 - Kunnallistekniikka 11-14,4 Me
 - Järvenpään vesi 5,5 Me
 - Talonrakennus 15,5-38 Me
 - Talonrakennuksen ohjelma Opkan PVS-esityksen mukainen
 - Liikuntapaikat 0,8-2,4 Me
 - Irtaimisto/ICT 0,7-3,1 Me
 - Kehitysinvestoinnit 2 Me

	Järvenpään kaupunki sis. Jäve			Toteutusvaihe			Kehitysvaihe
	1000 euroa	TP 2020	TPE 2021	2022	2023	2024	2025
Maanmyynti ja -osto	Maan myynti	-969	-779	-804	-1 292	-1 260	-1 150
	Maan ostot	1 842	1 045	995	3 743	1 195	1 195
	Netto	873	266	191	2 451	-65	45
Talonrakennus	Tulot	-217	-317	-375	-150	0	0
	Menot	19 049	32 444	38 460	15 649	18 384	24 294
	Netto	18 832	32 127	38 085	15 499	18 384	24 294
Kunnallistekniikka	Sisäiset tulot JV:ltä	-3 674	-3 125	-4 540	-4 550	-2 890	-2 190
	Ulkoiset tulot (ARA)	-508	-8	-90	-32	-2 107	-32
	Tulot yhteensä	-4 182	-3 133	-4 630	-4 582	-4 997	-2 222
	Menot	12 828	17 460	19 040	18 701	15 655	14 796
	Netto	8 646	14 327	14 410	14 119	10 658	12 574
Liikuntapaikat	Tulot	0	-150	0	0	0	0
	Menot	752	1 422	779	2 126	2 355	2 445
	Netto	752	1 272	779	2 126	2 355	2 445
Osakkeet ja osuudet	Tulot	-472	-7 152	0	-4 855	0	0
	Menot	1 251	1 618	1 618	3 018	1 918	1 618
	Netto	779	-5 534	1 618	-1 837	1 918	1 618
Irtaimistoinvestoinnit	Tulot	-29	-54	0	0	0	0
	Menot	538	2 241	3 119	1 938	700	700
	Netto	508	2 187	3 119	1 938	700	700
Kehitysinvestoinnit	Tulot	0	0	0	0	0	0
	Menot	219	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
	Netto	219	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ Kaupunki (ilman JV:tä)	Sisäiset tulot JV:ltä	-3 674	-3 125	-4 540	-4 550	-2 890	-2 190
	Ulkoiset tulot	-2 196	-8 459	-1 269	-6 329	-3 367	-1 182
	Tulot yhteensä	-5 869	-11 584	-5 809	-10 879	-6 257	-3 372
	Menot	36 477	58 230	66 011	47 175	42 207	47 048
	Netto	30 608	46 645	60 202	36 296	35 950	43 676
Järvenpään vesi	Tulot	-101	0	0	0	0	0
	Sisäiset menot (kaup.)	3 674	3 125	4 540	4 550	2 890	2 190
	Ulkoiset menot	1 862	1 375	960	950	2 610	3 310
	Menot yhteensä	5 536	4 500	5 500	5 500	5 500	5 500
	Netto	5 435	4 500	5 500	5 500	5 500	5 500
INVESTOINNIT YHTEENSÄ Kaupunki ja Järvenpään Vesi	Sisäiset tulot JV:ltä	-3 674	-3 125	-4 540	-4 550	-2 890	-2 190
	Ulkoiset tulot	-2 297	-8 459	-1 269	-6 329	-3 367	-1 182
	Tulot yhteensä	-5 970	-11 584	-5 809	-10 879	-6 257	-3 372
	Sisäiset menot (JV:llä)	3 674	3 125	4 540	4 550	2 890	2 190
	Menot	38 340	59 605	66 971	48 125	44 817	50 358
	Menot yhteensä	42 014	62 730	71 511	52 675	47 707	52 548
	Netto	36 043	51 145	65 702	41 796	41 450	49 176

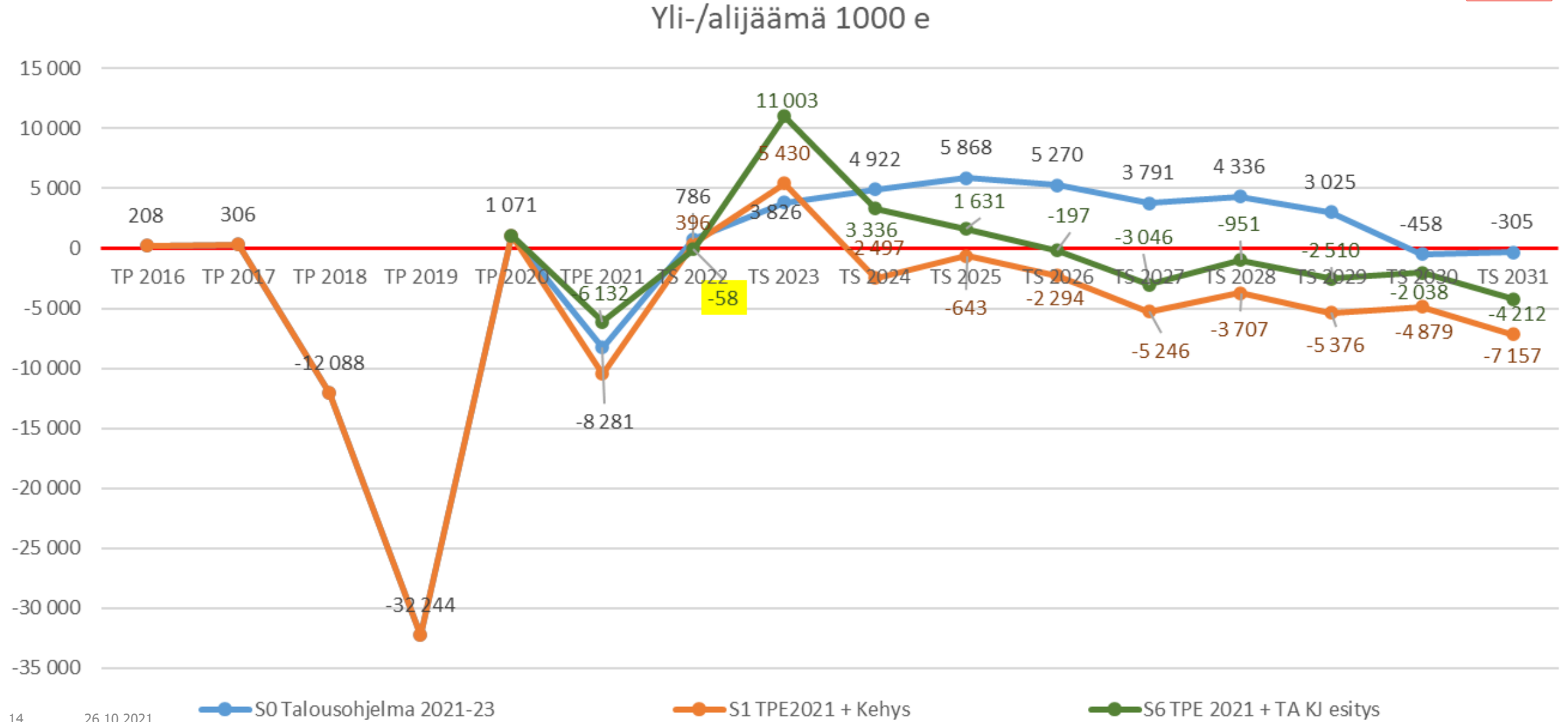
Rahoitus- laskelma

- Tulorahoituksen korjausevät
~käyttöomaisuuden
myyntivoitot
- Toiminnan ja investointien
rahavirta koko kauden
negatiivinen → ei päästä
lyhentämään lainaa
→ tasapainoisessa
taloudenpidossa hetkittäin
miinuksella, mutta
useamman vuoden summan
pitäisi olla positiivinen
- Vuosikate kattaa noin 61%
nettoinvestoinneista

Rahoituslaskelma	TP 2020	TPE 2021	Kehys 2022	2023	2024	2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA	12 634	8 168	20 279	31 869	24 129	24 612
Vuosikate	22 415	16 179	24 834	38 879	31 396	31 255
Satunnaiset erät, netto	-	-	-	-	-	-
Tulorahoituksen korjausevät	(9 718)	(8 011)	(4 555)	(7 011)	(7 267)	(6 643)
Muut erät	(62)	-	-	-	-	-
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	(26 321)	(42 744)	(61 147)	(36 225)	(34 183)	(42 533)
Investointimenot	(37 941)	(62 190)	(71 511)	(52 675)	(47 707)	(52 548)
Rahoitusosuudet investointimenoihin	243	3 449	5 005	4 732	4 997	2 222
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovu	11 377	15 996	5 359	11 718	8 527	7 793
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRT.	(13 687)	(34 576)	(40 868)	(4 357)	(10 054)	(17 921)
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	31 813	15 987	38 868	4 357	10 054	17 921
Lainakannan muutokset	37 723	15 987	38 868	4 357	10 054	17 921
Oman pääoman muutokset	-	-	-	-	-	-
Muut maksuvalmiuden muutokset	(5 910)	-	-	-	-	-
RAHAVAROJEN MUUTOS	18 126	(18 589)	(2 000)	-	-	-
Rahavarat 1.1.	2 464	20 589	2 000	(0)	(0)	(0)
Rahavarat 31.12.	20 589	2 000	(0)	(0)	(0)	(0)

Yli-/alijäämä ennuste, 1000e

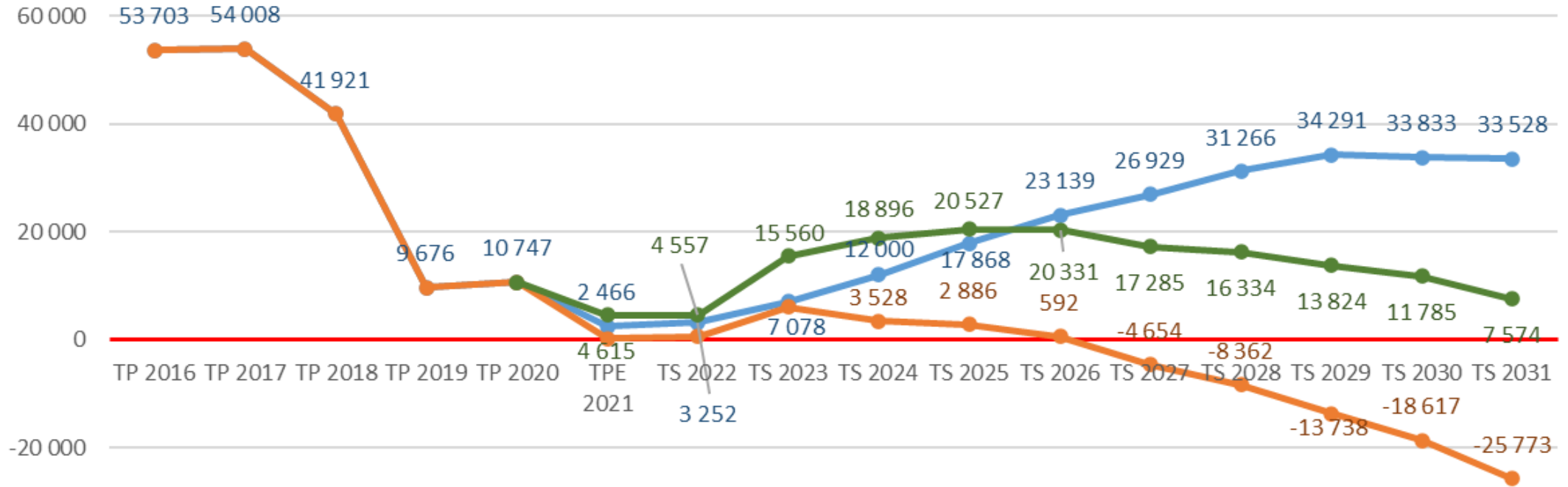
2023→
laskelmat
tarkentuu

Taseen kertynyt yli/alijäämä

2023→
laskelmat
tarkentuu

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 1000 e

	1000e	TP 2020	TPE 2021	KJ TA 2022	2023	2024	2025
Tilikauden yli/alijäämä		1 071	-6 132	-58	11 003	3 336	1 631
Taseen kumulatiivinen yli-/alijäämä		10 747	4 616	4 557	15 560	18 896	20 528

—●— S0 Talousohjelma 2021-23

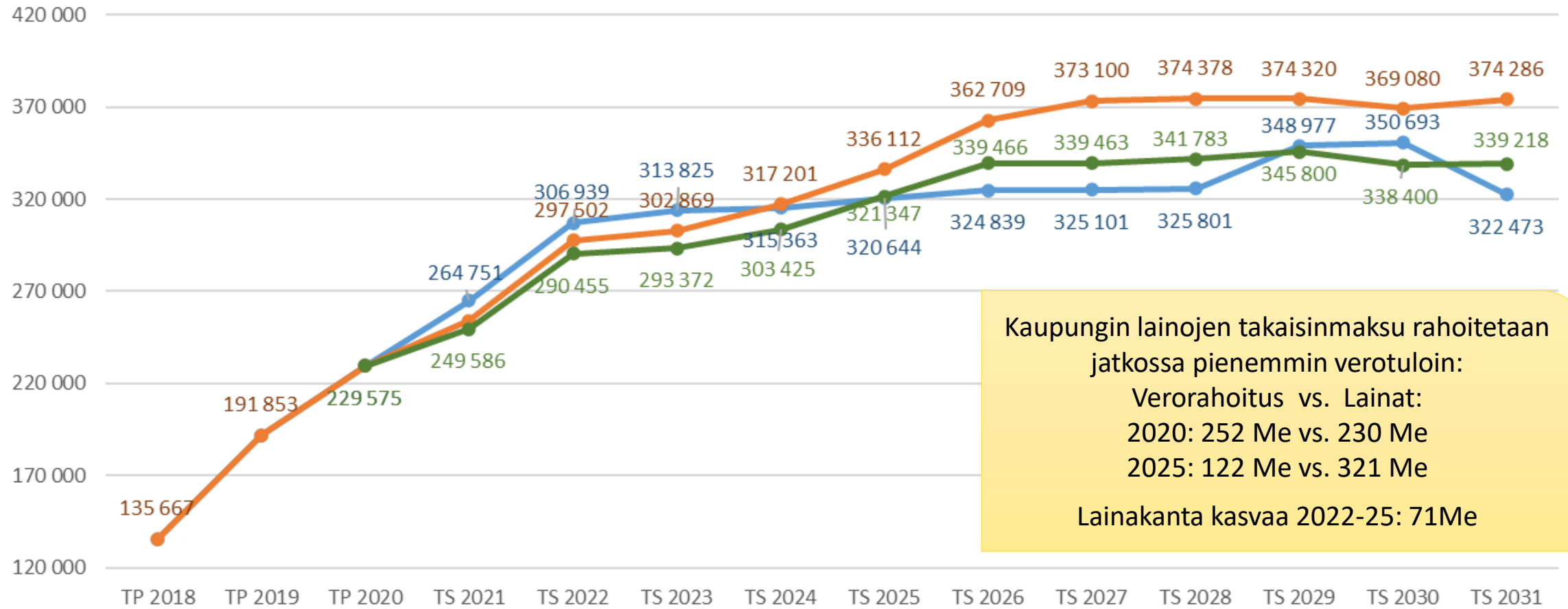
—●— S1 TPE2021 + Kehys

—●— S6 TPE 2021 + TA KJ esitys

Lainakanta

2023→
laskelmat
tarkentuu

Lainakanta, teur

Kaupungin lainojen takaisinmaksu rahoitetaan jatkossa pienemmin verotuloin:
 Verorahoitus vs. Lainat:
 2020: 252 Me vs. 230 Me
 2025: 122 Me vs. 321 Me
 Lainakanta kasvaa 2022-25: 71Me